KOMISIJOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS (ES) 2020/1048

2020 m. liepos 15 d.

kuriuo Austrijai leidžiama autorizuoti biocidinius produktus, kuriuos sudaro *in situ* pagamintas azotas, kultūros paveldui apsaugoti

(pranešta dokumentu Nr. C(2020) 4724)

(Tekstas autentiškas tik vokiečių kalba)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo ([1]), ypač į jo 55 straipsnio 3 dalį,

pasikonsultavusi su Biocidinių produktų nuolatiniu komitetu,

kadangi:

(1) Reglamento (ES) Nr. 528/2012 I priede nurodytos veikliosios medžiagos, pasižyminčios aplinkai ar žmonių arba gyvūnų sveikatai palankesnėmis savybėmis. Todėl produktai, kurių sudėtyje yra šių veikliųjų medžiagų, gali būti autorizuojami supaprastinta tvarka. Azotas įtrauktas į Reglamento (ES) Nr. 528/2012 I priedą su sąlyga naudoti tik ribotais kiekiais naudojimui paruoštose dujų talpose;

(2) pagal Reglamento (ES) Nr. 528/2012 86 straipsnį azotas patvirtintas kaip veiklioji medžiaga 18-o tipo biocidiniams produktams (insekticidams) gaminti ([2]). Biocidiniai produktai, kuriuos sudaro patvirtintas azotas, autorizuojami keliose valstybėse narėse, įskaitant Austriją, ir tiekiami dujų balionuose ([3]);

(3) azotas taip pat gali būti gaminamas *in situ* iš aplinkos oro. *In situ* pagamintas azotas šiuo metu nėra patvirtintas naudoti Sąjungoje ir nėra įtrauktas nei į Reglamento (ES) Nr. 528/2012 I priedą, nei į veikliųjų medžiagų, įtrauktų į Komisijos deleguotojo reglamento (ES) Nr. 1062/2014 ([4]) II priede pateiktą esamų veikliųjų medžiagų biocidiniuose produktuose peržiūros programą, sąrašą;

(4) 2019 m. birželio 26 d. Austrija, vadovaudamasi Reglamento (ES) Nr. 528/2012 55 straipsnio 3 dalimi, pateikė Komisijai prašymą leisti taikyti nuo to reglamento 19 straipsnio 1 dalies a punkto nukrypti leidžiančią nuostatą, prašydama leisti jai autorizuoti biocidinius produktus, kuriuos sudaro iš aplinkos oro *in situ* pagamintas azotas kultūros paveldui apsaugoti (toliau – paraiška). Daugiau informacijos apie muziejų *in situ* pagaminto azoto naudojimą ir tinkamų alternatyvų nebuvimą Austrija pateikė 2019 m. rugsėjo 3 d. rašte;

(5) žalą kultūros paveldui gali daryti įvairūs kenksmingi organizmai – nuo vabzdžių iki mikroorganizmų. Šių organizmų buvimas gali lemti ne tik pačios kultūros vertybės praradimą, bet ir kelti pavojų, kad šie kenksmingi organizmai išplis į kitus šalia esančius objektus. Tinkamai neapdoroti objektai galėtų būti nepataisomai sugadinti, todėl kiltų rimtas pavojus kultūros paveldui;

(6) *in situ* pagamintas azotas naudojamas siekiant sukurti kontroliuojamą aplinką su labai maža deguonies koncentracija (deguonies stoka) nuolatinėse arba laikinose sandariose apdorojimo palapinėse arba kamerose kenksmingiems organizmams kultūros paveldo objektuose kontroliuoti. Azotas išskiriamas iš aplinkos oro ir pumpuojamas į apdorojimo palapinę arba kamerą, kur atmosferos azoto kiekis padidėja maždaug iki 99 % ir dėl to beveik visiškai nelieka deguonies. Į apdorojimo vietą pumpuojamo azoto drėgnis nustatomas pagal apdorojamo objekto poreikius. Kenksmingi organizmai negali išgyventi apdorojimo palapinėje arba kameroje sudarytomis sąlygomis;

([1]) OL L 167, 2012 6 27, p. 1.

([2]) 2009 m. liepos 30 d. Komisijos direktyva 2009/89/EB, iš dalies keičianti Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 98/8/EB, į jos I priedą įtraukiant veikliąją medžiagą azotą (OL L 199, 2009 7 31, p. 19).

([3]) Autorizuotų produktų sąrašas pateikiamas adresu https://echa.europa.eu/fr/information-on-chemicals/biocidal-products.

([4]) 2014 m. rugpjūčio 4 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1062/2014 dėl visų esamų veikliųjų medžiagų, kurių yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 528/2012 nurodytuose biocidiniuose produktuose, sistemingo tyrimo darbo programos (OL L 294, 2014 10 10, p. 1).

(7) remiantis Austrijos pateikta informacija, *in situ* pagaminto azoto naudojimas yra vienintelis veiksmingas kenksmingų organizmų kontrolės metodas, kurį galima nedarant jiems žalos naudoti visų rūšių medžiagoms ir medžiagų deriniams, aptinkamiems muziejų kolekcijose, parodose ir kultūros paveldo vietovėse, ir kuris leidžia veiksmingai kovoti su visais žinomais kenksmingais kultūros paveldo objektams organizmais visais jų vystymosi etapais;

(8) deguonies stokos arba modifikuotos ar kontroliuojamos atmosferos metodas yra nurodytas standarte EN 16790: 2016 „Kultūros paveldo išsaugojimas. Integruota kenkėjų kontrolė kultūros paveldui apsaugoti“, o azotas šiame standarte apibūdinamas kaip dažniausiai naudojamas deguonies stokos sąlygoms sukurti;

(9) esama kitų kenksmingų organizmų kontrolės metodų, pvz., apdorojimas žema temperatūra, terminis apdorojimas, apdorojimas šiltu oru kontroliuojamo drėgnio aplinkoje. Be to, gali būti naudojamos kitos biocidinės veikliosios medžiagos. Tačiau, Austrijos teigimu, visi kiti metodai turi trūkumų, nes apdorojimo metu gali daryti žalą tam tikroms medžiagoms, todėl nė vienas iš jų negali būti taikomas visų rūšių medžiagoms ir medžiagų deriniams apdoroti;

(10) remiantis Austrijos pateikta informacija, terminiai procesai, t. y. užšaldymas ar terminis apdorojimas, netinkami įvairiems objektams, be kita ko, paveikslams, polichrominiams objektams, kuriuose kaip rišamoji medžiaga naudotas vaškas, alyva ar baltymai, klijuotiems objektams, odos ar veleno objektams, fotomedžiagoms, naujiems neapdorotiems mediniams objektams, naujai restauruotiems objektams, įtempio veikiamiems objektams apdoroti. Be to, plėtimosi dėl skirtingo skirtingų medžiagų šiluminio laidumo ir šiluminio plėtimosi sukeltas mechaninis įtempis gali kelti pavojų iš mišrių medžiagų pagamintiems trapiems objektams;

(11) paraiškoje įrodoma, kad naudojant biocidinius produktus, kuriuose yra kitų Austrijos rinkoje esančių veikliųjų medžiagų, objektai, priklausomai nuo medžiagų jautrumo, gali būti chemiškai modifikuoti ir pažeisti;

(12) be to, atsižvelgiant integruotąją kenkėjų kontrolę kultūros paveldo apsaugos srityje, muziejai ketina nustoti naudoti pavojingesnes veikliąsias medžiagas;

(13) remiantis paraiškoje pateikta informacija, azoto balionų naudojimas nėra tinkama alternatyva muziejams ir kultūros paveldo vietovėms, nes jis turi praktinių trūkumų. Dėl riboto kiekio balionuose juos reikia dažnai transportuoti ir įrengti atskirą saugyklą. Be to, remiantis paraiškoje pateikta informacija, dėl reikiamo skaičiaus balionų svorio gali būti viršytas kai kurių istorinių muziejų pastatų grindų apkrovos taškas;

(14) reikalaujant, kad muziejai ir kultūros paveldo vietovės naudotų kelis metodus kenksmingiems organizmams kontroliuoti (kiekvienas iš jų tinkamas konkrečioms medžiagoms ir objektams), užuot naudojus vieną jau naudojamą ir visoms medžiagoms tinkamą metodą, muziejai ir kultūros paveldo vietovės patirtų papildomų išlaidų ir jiems būtų sudėtingiau pasiekti integruotosios kenkėjų kontrolės tikslą nustoti naudoti pavojingesnes veikliąsias medžiagas;

(15) dėl galimos leidžiančios nukrypti nuostatos pagal Reglamento (ES) Nr. 528/2012 55 straipsnio 3 dalį dėl *in situ* pagaminto azoto 2019 m. diskutuota keliuose Komisijos ekspertų grupės, sudarytos iš biocidinių produktų klausimais kompetentingų institucijų atstovų, posėdžiuose ([5]);

(16) be to, Komisijos prašymu Europos cheminių medžiagų agentūra surengė viešas konsultacijas dėl paraiškos, per kurias savo nuomonę galėjo pareikšti visi suinteresuotieji subjektai. Didžiojoje daugumoje iš 1 487 gautų pastabų išreikštas pritarimas nukrypti leidžiančiai nuostatai. Daugelis respondentų nurodė, kad alternatyvūs metodai turi trūkumų: terminis apdorojimas gali pakenkti tam tikroms medžiagoms; naudojant kitas veikliąsias medžiagas, ant artefaktų lieka nuodingų likučių, kurie palaipsniui patenka į aplinką; naudojant azoto balionus, apdorojimo vietoje neįmanoma kontroliuoti santykinio drėgnio, kuris reikalingas kai kurioms medžiagoms apdoroti;

(17) dvi muziejams ir kultūros paveldo vietovėms atstovaujančios tarptautinės organizacijos – Tarptautinė muziejų taryba ir Tarptautinė paminklų ir vietovių taryba – pareiškė ketinančios pateikti paraišką dėl *in situ* pagaminto azoto įtraukimo į Reglamento (ES) Nr. 528/2012 I priedą, o tai leistų valstybėms narėms autorizuoti produktus, kuriuos sudaro *in situ* pagamintas azotas, ir nereikėtų taikyti nukrypti leidžiančios nuostatos pagal to reglamento 55 straipsnio 3 dalį. Tačiau įvertinti tokią paraišką, įtraukti medžiagą į I priedą ir gauti produkto autorizacijos liudijimus užtruks;

([5]) 83-as, 84-as, 85-as ir 86-as Komisijos ekspertų grupės, kurią sudaro už Reglamento (ES) Nr. 528/2012 įgyvendinimą atsakingų kompetentingų valstybių narių institucijų atstovai, posėdžiai, vykę atitinkamai 2019 m. gegužės mėn., 2019 m. liepos mėn., 2019 m. rugsėjo mėn. ir 2019 m. lapkričio mėn. Posėdžių protokolai pateikiami čia https://ec.europa.eu/health/biocides/events_en#anchor0.

(18) iš Austrijos pateiktos paraiškos ir papildomos informacijos matyti, kad šiuo metu Austrijoje nėra tinkamų alternatyvų, nes visi šiuo metu prieinami alternatyvūs metodai turi trūkumų arba dėl to, kad netinka visoms medžiagoms apdoroti, arba kelia praktinių sunkumų;

(19) remiantis visais šiais argumentais, galima daryti išvadą, kad *in situ* pagamintas azotas yra būtinas Austrijos kultūros paveldui apsaugoti ir kad nėra tinkamų alternatyvų. Todėl Austrijai turėtų būti leista, siekiant apsaugoti kultūros paveldą, tiekti rinkai ir naudoti biocidinius produktus, kuriuos sudaro *in situ* pagamintas azotas;

(20) galimam *in situ* pagaminto azoto įtraukimui į Reglamento (ES) Nr. 528/2012 I priedą ir vėlesniam valstybių narių autorizavimui naudoti produktus, sudarytus iš *in situ* pagaminto azoto, reikia laiko. Todėl tikslinga leisti taikyti nukrypti leidžiančią nuostatą tokiam laikotarpiui, kuris leistų užbaigti susijusias procedūras,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Austrija gali autorizuoti biocidinių produktų, kuriuos sudaro *in situ* pagamintas azotas, pateikimą rinkai ir naudojimą kultūros paveldui apsaugoti iki 2024 m. gruodžio 31 d.

2 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Austrijai.

Priimta Briuselyje 2020 m. liepos 15 d.

Komisijos vardu
Stella KYRIAKIDES
Komisijos narė